

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПУТІНА ТА РОСІЙСЬКОЇ ДЕРЖАВИ-АГРЕСОРА ЗА СКОЄНІ ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЛЮДЯНОСТІ, ТЕРОРУ І ГЕНОЦИДУ СУПРОТИ УКРАЇНИ І СВІТУ

**(трагічні долі тиранів та незламність
української нації у боротьбі за свободу - історико-
правовий аналіз)**

БІЛАС Іван Григорович - доктор юридичних наук, доктор історичних наук, професор, заслужений юрист України, завідувач кафедри порівняльного і європейського права науково-навчального Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

DOI 10.32782/LAW.UA.2023.1.1

У статті автор прослідковує долі окремих диктаторів та аналізує норми міжнародного права, законів війни і національного законодавства, які повинні бути застосовані до путіна, щоб припинити його міжнародну терористичну діяльність і розв'язані ним війни, врятувати світ від «божевільного з ядерною кнопкою». Історія останніх ста років засвідчує, що долі диктаторів, як і їхні характери, дуже подібні, і вони, як правило, закінчують своє життя трагічно.

На підставі проведеного аналізу злочинної діяльності нинішнього політичного керівництва московської держави-агресора автор дослідження аргументовано доводить незворотність покарання, коли за вчинені воєнні злочини проти людяності, терору і геноциду, путін неминує постане перед Міжнародним воєнним трибуналом у Гаазі та справедливо буде засудженим до довічного ув'язнення.

Історія не раз підтверджувала, що коли політику роблять бездушно, розтоптавши моральні людські цінності, вона приносить людям горе і страждання в одній країні. Коли ж таким чином роблять велику політику заради мільярдних статків, задоволення власних політичних амбіцій – життя людей може ставитися в ніщо в декількох сусідніх державах.

А коли на арену виходить геополітика сильних світу цього, які хочуть перерозподілу сфер політичного впливу, встановити на свій розсуд новий світовий порядок, контроль над природни-

ми ресурсами життєзабезпечення – починаються світові війни, лється море людської крові, у жертву приносяться сотні тисяч, мільйони, десятки мільйонів людських життів. Сьогоднішній психопат путін погрожує світу ядерною війною заради задоволення своїх політичних амбіцій, заявляючи, що допускає включення концепції превентивного ядерного удару в російську воєнну доктрину.

На підставі здійсненого аналізу та наведених фактичних обставин автор констатує цілеспрямовану, умисну і системну злочинну діяльність нинішнього політичного керівництва російської держави-агресора проти України і цивілізованого Світу, що здійснюються у формі воєнних злочинів проти людяності, терору і геноциду. З метою якнайшвидшої дієвої нейтралізації цих міжнародних терористів і локалізації подальших згубних та незворотних наслідків їх злочинної діяльності – цивілізована світова громадськість повинна негайно застосувати проти них незворотність покарання, що визначене нормами як міжнародного, так і національного права.

Ключові слова: норми міжнародного права, національне законодавство, політика, держава-агресор, диктатор, терор, злочини проти людяності, терор і геноцид, ядерний шантаж, міжнародні терористи, воєнні злочини, воєнний злочинець, терорист путін, воєнний трибунал, міжнародна відповідальність

Рефреном цього аналізу нашого сьогодення та застереженням майбутнього цивілізованого розвитку світу, на нашу думку, має бути пророчий вислів сенатора США Г'юї Лонга (1932-1935рр), який помилково приписується Уїнстону Черчиллю: *«Фашисти майбутнього будуть називати себе антифашистами»*

Вкотре повертаючись до теми, що зло повинно бути покараним (оскільки непокаране зло породжує абсолютне зло, яким була і є імперська росія), ми замислюємось над тим, що ще повинен зробити злочинського терористичний режим на чолі з воєнним злочинцем путіним, щоб цивілізований світ нарешті нейтралізував його (економічно, фінансово, політично, юридично, фізично)?

Невже дійсно кривавий кремлівський диктатор так залякав весь світ, що його всі бояться, окрім одного народу – Українського, який спільно з партнерами чинить йому героїчний спротив, рятуючи цивілізацію від загибелі.

Путінський фашистський терористичний режим сьогодні вчиняє новий геноцид проти українського народу, умисно наносячи системні масовані терористичні ракетні удари по критичній інфраструктурі, щоб позбавити мирне населення тепла, світла, води під час зими, що може призводити до трагічних наслідків для мільйонів людей.

У заяві Верховної Ради України від 1 грудня минулого року щодо енергетичного тероризму російської федерації зазначено, що «методичне знищення росією об'єктів енергетичної інфраструктури України є продовженням російської політики геноциду Українського народу» [1].

Український парламент наголосив на тому, що Україна протистоїть збройній агресії російської федерації, розпочатій 19 лютого 2014 року, що значно посилилася з повномасштабним вторгненням 24 лютого 2022 року із застосуванням сухопутних військ, авіації, ракетних систем, методів, що порушують закони та звичаї війни, що призвело до знищення українських міст та інфраструктури, масового, жорстокого, цинічного вбивства мирного населення, у тому числі дітей, вимушеного переміщення більше ніж 14 мільйонів українців, вчинення

близько 35 тисяч воєнних злочинів та актів, що мають ознаки геноциду Українського народу.

При цьому військово-політичне керівництво російської федерації умисно зловживає своїм перебуванням на правах постійного члена в Раді Безпеки ООН, на якого Статутом ООН покладена основна відповідальність за підтримання міжнародного миру і безпеки,

Безпрецедентними злочинними діями московська держава-агресор цинічно порушує такі основоположні міжнародно-правові документи, як Статут Організації Об'єднаних Націй, Загальну декларацію прав людини, Заключний акт Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 1 серпня 1975 року, Конвенцію про захист прав людини й основоположних свобод, Міжнародну конвенцію про боротьбу з фінансуванням тероризму, Міжнародну конвенцію про ліквідацію всіх форм расової дискримінації, Конвенцію про запобігання злочину геноциду та покарання за нього, Конвенцію проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, Конвенцію про закони і звичаї суходільної війни, Женевську конвенцію про поводження з військовополоненими, Декларацію про неприпустимість втручання у внутрішні справи держав, про захист їх незалежності та суверенітету 1965 року, Декларацію про неприпустимість інтервенції та втручання у внутрішні справи держав 1981 року, Декларацію про посилення ефективності принципу утримання від погрози силою чи застосування сили в міжнародних відносинах 1987 року, Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 5 грудня 1994 року (Будапештський меморандум) [2].

Знову повторюються злочини геноциду українців, що проявилось в системних діях росії, спрямованих на створення умов, які розраховані на поступове знищення українського народу через піддрив економічного потенціалу та безпеки, що проявляються у знищенні об'єктів господарської інфраструктури (пошкодження зерносховищ, пе-

решкоджання посівній кампанії, блокада морських торговельних шляхів, руйнування електричної та газотранспортної інфраструктури тощо) [3].

Звернення путіна до федеральних зборів 21 лютого 2023 року не сформулювало конкретних цілей чи намірів щодо війни в Україні, натомість посилило кілька давніх риторичних ліній, намагаючись виграти для путіна більше простору і часу для затяжної війни. путін заявив, що росія розпочала «спеціальну військову операцію» в Україні рік тому, щоб захистити людей на «історичних землях росії», забезпечити внутрішню безпеку росії, усунути загрозу з боку українського «неонацистського» режиму, який, за його словами, існує з 2014 року, і захистити населення Донбасу[4].

При цьому путін злобно звинуватив колективний Захід в озброєнні України та розміщенні баз і біолабораторій поблизу російських кордонів, тим самим розв'язавши війну проти росії, зумисно порівнявши Збройні сили України з різними нацистськими дивізіями і подякував збройним силам росії за їхні зусилля у боротьбі з нацистською загрозою [5].

Значна частина промови була присвячена нібито стійкості російської економічної, соціальної та культурної сфер, і путін зробив кілька рекомендацій щодо розвитку окупованих територій України [6]. Промова путіна, зокрема, відновила кілька давніх російських інформаційних операцій щодо виправдання війни і не представила жодних змін у російському риторичному позиціонуванні щодо війни. путін міг би використати цю подію, щоб сформулювати нові цілі та засоби їх досягнення, наприклад, оголосити чергову офіційну хвилю часткової мобілізації, перевизначити «спеціальну військову операцію» як офіційну війну або взяти додаткових заходів для мобілізації російської оборонно-промислової бази (ОПБ) у більш конкретний спосіб. Натомість путін сказав дуже мало по суті, ймовірно, для того, щоб створити інформаційні передумови для затяжної війни в Україні, не артикулюючи конкретні часові цілі і представляючи війну як екзистенціальну для російського населення всередині країни.

Заява путіна про призупинення участі росії в Договорі про скорочення стратегічних наступальних озброєнь (СНО) привернула більше уваги, ніж відносно шаблонний зміст решти промови. Наприкінці своєї промови путін заявив, що колективний Захід використав СНО для того, щоб завдати росії стратегічної поразки, і тому росія призупиняє свою участь у СНО, хоча путін підкреслив, що призупинення не є повним виходом з Договору [7]. путін закликав міністерство оборони (МО) росії і російське агентство з ядерної енергетики «росатом» забезпечити готовність до випробувань ядерної зброї [8]. Можливо, путін зробив цю заяву для того, щоб знову ввести ядерну риторичку в інформаційний простір і тим самим відволікти увагу від загального браку змісту решти своєї промови. ISW раніше повідомляв про використання росією ядерної риторички як інформаційної операції, щоб збентежити Україну і Захід і компенсувати невдачі росії на полі бою [9]. Однак ISW продовжує вважати, що росія не застосує ядерну зброю в Україні або проти НАТО.

Президент США Джо Байден виступив з промовою у Варшаві 21 лютого цього року, щоб підтвердити повну підтримку України з боку США і НАТО після свого візиту до Києва. Байден підкреслив єдність між країнами НАТО і заявив, що «наша підтримка України не похитнеться, НАТО не буде розділене, і ми не втомимося»[10]. При цьому Байден також безпосередньо звернувся до промови путіна 21 лютого цього року, заявивши, що «Захід не планує нападати на росію» і що «путін може закінчити цю війну одним словом»[11].

Свого часу демократичний світ не відреагував належним чином на дві війни, розв'язані президентами росії ельциним і путіним проти Чеченської Республіки Ічкерії, яка на законних підставах проголосила незалежність. Не визнав її незалежності, як, наприклад, Республіки Косово (входила як Автономний край у складі Сербії). Незалежність Косово на сьогодні визнали 114 країн світу (США, Франція, Велика Британія, Італія, Німеччина та інші).

Проголошення незалежності, обрання президента і парламенту Ічкерії відбувалося

на підставі чинного на той час законодавства і не було оскаржено чи скасовано урядами або верховними радами тодішнього радянського союзу або росії. Чеченська Республіка Ічкерія, відповідно до чинного на той час законодавства і норм міжнародного права, законно постала незалежною суверенною державою і відкрила свої представництва в Афганістані, Азербайджані, Грузії, Литві, Естонії, Туреччині, Катарі та ще приблизно в десяти країнах.

Однак через подвійні стандарти сильних світу цього Ічкерія не отримала міжнародної підтримки у вигляді визнання її суверенітету і незалежності провідними світовими країнами, зокрема США, Великою Британією, Францією, Німеччиною, Канадою, Австралією, Японією, а також ООН.

Це стало однією з основних причин для військового вторгнення росії в Чечню 11 грудня 1994 року на підставі указу президента росії Єльцина про проведення в Чеченській республіці «військової операції з метою деескалації військового конфлікту», а насправді – знищення незалежності Ічкерії (як повномасштабна військова агресія в Україні 24 лютого 2022 р. з метою «демільтаризації і денацифікації України»).

З точки зору міжнародного права це був акт воєнної агресії росії проти незалежної суверенної держави Ічкерія. Російська сторона звинуватила чеченське керівництво на чолі з президентом Дудаєвим в ескалації внутрішнього військового конфлікту (організованого ФСБ і ГРУ), попри постійні пропозиції Дудаєва вести переговірний процес для його врегулювання. Спровоковане ФСБ загострення конфлікту Єльцин використав як привід для введення військ у Чечню. Окрім того, новостворена держава російська федерація (як правонаступниця СРСР) де-юре не визнавала незалежність Чеченської Республіки Ічкерія і вважала її територію – територією в складі рф.

За наказом президента Єльцина 21 квітня 1996 року спецслужби у взаємодії з авіацією провели операцію і ракетою, випущеною з літака, вбили першого президента Чеченської республіки Ічкерія Джохара Дудаєва.

У далекому нині 1995 році (28 років тому) він передбачив війну росії з Україною

і заявив: «росія зникне, коли зійде Українське сонце!» [12].

У віртуальності, яка зветься «русскій мір», є таке гасло-кричалка: «росія ніколи ні на кого перша не нападала!». А чим же насправді є «миролюбна» росія, яка вела лише «оборонні війни»? Заради об'єктивності звернемося до російських істориків і воєначальників.

Сумновідомий російський генерал Куропаткін у своєму меморандумі царю в 1900 році писав, що «за попередні 200 років росія була в стані війни 128 років і мала 72 роки миру. Із 128 років війни – лише 5 років прийшлося на оборонні війни і 123 – на завойовницькі».

Російський письменник Іван Ільїн у книзі «Про Росію» пише, що «російський історик, професор Сергій Соловйов нарахував із 1240 по 1462 рік (за 222 роки) – двісті воєн, які вела Росія. З XIV століття по XX (за 525 років) генерал царської армії, державний діяч Микола Сухотін нарахував 329 років війни. Росія провоювала дві третини свого життя».

Найбільшу кількість воєн росія розв'язала і вела в часи, коли стала імперією. У загальному підсумку московське царство, російська імперія, Радянський Союз і нинішня російська федерація, за підрахунками істориків, провели понад 300 загарбницьких воєн, колонізувавши сотні народів і анексувавши їхні території. Серед цих воєн були і війни проти власних народів, які вели національно-визвольну боротьбу за свою незалежність.

Російська імперія за 350 років у результаті загарбницьких воєн збільшила свою територію у понад сім разів (!) – з 3 млн. кв. км у 1547 році до 21,8 млн. кв. км у 1914 році і займала 1/6 суходолу Землі. Після розпаду Радянського Союзу територія рф складає «лише» 17 млн. кв. км, і це, вочевидь, дуже засмучує Путіна та росіян. Адже перший шукає будь-які спроби, щоб «мирно» приєднати собі ще хоча б клаптик землі, а другі гаряче його підтримують.

За всю свою історію росія сьогодні веде проти України вже 24-ту загарбницьку війну!

Російська федерація вчинила проти України п'ять видів агресії, передбачених

пунктами a, b,c,d, g ст 3 Резолюції Генеральної Асамблеї ООН 3314 «Визначення агресії» від 14 грудня 1974 року. Зокрема, вранці 24 серпня 2014 року за наказом президента рф путіна батальйонно-тактичні групи ЗС РФ разом з танками та при вогневій підтримці артилерії й системи «Град» вторглися в Україну.

Сили вторгнення російських військ, які перетнули кордон, склалися з дев'яти батальйонно-тактичних груп, 3,5 тисячі чоловік особового складу, до 60 танків, 320 БМД, 60 гармат, 45 тяжких мінометів, 5 ПТРК. На військовій техніці були зняті або замасковані російські розпізнавальні ознаки. З метою введення в оману і вбивства українських військовослужбовців на російську техніку були нанесені розпізнавальні знаки українських підрозділів, що прямо забороняється Женевською конвенцією.

Після надзвичайного засідання Комісії Україна-НАТО наприкінці серпня 2014 року у зв'язку з ескалацією збройного нападу росії на сході України генеральний секретар НАТО Расмуссен кваліфікував вторгнення збройних сил рф через східний російсько-український державний кордон як «серйозну ескалацію збройної агресії Росії проти України».

За висновками експертів, основною причиною, яка перебуває у причинно-наслідковому зв'язку з Іловайською трагедією наприкінці серпня 2014 року, є пряма військова агресія збройних сил рф проти України та вторгнення російських військ в Україну. Під Іловайськом загинуло 366 українських військових, отримали поранення 249, потрапили в полон 128 і 158 осіб зникли безвісти.

У січні 2015 року, відповідно до норм Статуту ООН та Резолюції Генеральної Асамблеї ООН 3314 «Визначення агресії» від 14 грудня 1974 року, Верховна Рада України визнала російську федерацію «державою-агресором, що всебічно підтримує тероризм».

«Верховна Рада **визнає Російську Федерацію державою-агресором** та закликає міжнародних партнерів України не допустити безкарності винних за злочини проти людяності, вчинені від початку російської

агресії проти України», – наголошується в заяві [13].

У червні 2015 року ПАРЄ прийняла резолюцію, у якій рф визнана агресором і окупантом. У липні 2015 року ПА ОБСЄ прийняла резолюцію, у якій чітко визнала, що дії РФ у Криму й на Донбасі є «актами військової агресії» проти України.

У грудні 2016 року Генасамблея ООН ухвалила резолюцію, якою росія визнана «державою-окупантом», а Крим і Севастополь – «тимчасово окупованою територією» [14].

У листопаді 2016 року Міжнародний кримінальний суд визнав росію державою-агресором і встановив, що «агресія розпочалася не пізніше 26 лютого 2014 року, коли росія задіяла особовий склад своїх збройних сил для отримання контролю над частиною території України без згоди уряду України» [15].

За повідомленням Державної прикордонної служби України, наприкінці лютого 2014 року з росії до Криму було перекинуто близько 30 тисяч російських військовослужбовців спеціального призначення.

Озброєні військовослужбовці збройних сил рф захопили аеропорти Сімферополя, «Бельбек», закрили повітряний простір Криму і приймали літаки лише з росії. На військовий аеродром «Бельбек» приземлилися 6 транспортних літаків з десантниками і понад 10 російських військових гелікоптерів. До Сімферополя прибула колона російських БТР з десантниками і зайняла ключові позиції в місті.

Генеральна прокуратура України, на підставі зібраних доказів, офіційно повідомила про підозру в розв'язанні агресивної війни (ст. 437 КК), зміні меж території і державного кордону (ст. 110 КК) раднику президента рф Сергію Глаз'єву, міністру оборони рф Шойгу С. К., трьом його заступникам (Булгакову Д. В., Панкову М. О., Герасімову В. В.) та іншим воєначальникам московії, усього понад двадцятьом особам. Усі підозрювані оголошені в державний розшук. Суд надав дозвіл на їх затримання і доставку в суд для обрання для них запобіжного заходу – тримання під вартою. На наше глибоке переконання, згідно із законами веден-

ня війни, вони підлягають ліквідації на місці виявлення, якщо добровільно не здаються у полон або при вчиненні ними супротиву під час їхнього затримання.

За понад чотири роки воєнної агресії росії український народ втратив понад 11 тис. громадян вбитими (з них майже 3000 військовослужбовців усіх силових структур і понад 500 добровольців), майже 24 тис. пораненими (з них близько 10 тис. військових), близько 2,5 млн. осіб стали вимушеними переселенцями. За даними ООН, через війну близько 4,4 млн. осіб опинилися у важкій гуманітарній ситуації. У полоні російських агресорів перебувають понад 120 українців і майже 500 – вважаються зниклими без вісти.

За даними Союзу комітетів солдатських матерів росії, під час війни на Донбасі загинуло мінімум дві тисячі російських військових і майже 5 тис. поранених. Повних даних про загиблих і поранених немає, за наказом путіна вони утаємничені.

Російські війська і підконтрольні Кремлю найманці-бойовики захопили окремі території Донецької і Луганської областей площею 15,8 тис. кв. км. Унаслідок анексії Криму Україна втратила 26,1 тис. кв. км.

Цим злочинним діям кремлівського військово-політичного режиму передувала не менш злочинна терористична діяльність безпосередньо путіна – вихідця та ставленника репресивно-каральної системи КДБ-ФСБ.

Так, з метою захоплення державної влади путін замовив і організував в росії терористичні акти (лише з 4 по 16 вересня 1999 року в Москві, Буйнакську та Волгодонську було підірвано чотири житлових будинки), що забрали життя у понад 300 громадян, сотні людей отримали поранення. Режимом путіна були вчинені десятки політичних вбивств опозиціонерів (Борис Немцов, Сергій Юшенков, Борис Березовський, Станіслав Маркелов, Сергій Магнітський, Денис Вороненков), журналістів, які жорстко критикували його діяльність (Галина Старовойтова, Анастасія Бабурова, Анна Політковська, Наталія Естемірова, Павло Хлебніков, Юрій Щекочихін, Артем Боровик).

Старші офіцери і генерали КДБ-ФСБ, які знали про злочини путіна або були його

спільниками, – за його ж наказом були ліквідовані. Їх вбивства, як правило, були замасковані під несподіваний інсульт, інфаркт (викликаний спеціальною отрутою), дорожньо-транспортні пригоди, нещасний випадок на полюванні, необережне поводження зі зброєю, падіння під потяг в метро чи на залізничній колії, випадіння з вікна, балкону, падіння з мосту або раптове “самогубство” (застрелився, повісився) – і при цьому з слідами на тілі ознак боротьби і насилля.

Вбивство в центрі Києва екс-депутата Державної Думи рф Дениса Вороненкова, який критикував Путіна і його режим і змушений був втекти до України, тодішній президент України Петро Порошенко назвав “актом державного тероризму з боку росії”.

Сенатор США Джон Маккейн у грудні 2016 року заявив: “Володимир Путін – бандит, убивця й агент КДБ. Давайте називати Путіна тим, ким він є.” У лютому 2017 року, виступаючи в Сенаті, Маккейн зазначив: “Усі знають, що Путін є вбивцею. Він м’ясник і головоріз”. Під час промови Маккейн перерахував загиблих політичних опонентів Путіна і журналістів, у вбивстві яких обґрунтовано підозрюють Путіна. Маккейн наголошував, що “з Путіним потрібно говорити саме з позиції сили, як це робив президент Рональд Рейган!” [16].

Колишній віце-прем’єр росії Михайло Полторанін безпосередньо звинуватив Путіна в організації ним та здійсненні 3 липня 1998 року вбивства голови Всеросійського руху на підтримку армії, депутата Державної Думи рф генерала Льва Рохліна, який готував усунення Єльцина з поста президента росії. Після цього вбивства президент Єльцин поспіхом призначив Путіна директором ФСБ.

Колишні колеги путіна по службі в КДБ-ФСБ – підполковник Олександр Литвиненко та заступник директора ФСБ РФ генерал-полковник Анатолій Трофімов, які знали, що Путін – педофіл, бачили оперативні матеріали і відеозйомки (вони зберігалися в архіві Управління власної безпеки ФСБ до призначення Путіна директором ФСБ у 1998 році), на яких було зафіксовано, як він займається педофілією з хлопчиками, і вони обговорювали це у вузькому колі про

те, що “тепер конторою (так між собою називали КДБ-ФСБ... примітка автора) буде керувати не тільки не професіонал, а ще й педофіл”, невдовзі були вбиті.

10 квітня 2005 року о 19:30 у Москві Трофімов, вийшовши із автомобіля разом з дружиною у дворі будинку по вулиці Клязьмінська, де мешкав, був застрелений невідомим з пістолета. Дружину, як безпосереднього свідка, також було вбито. Кілер втік на автомобілі з напарником, який чекав біля будинку. У результаті проведених оперативних і технічних заходів слідство встановило, що найбільш імовірним виконавцем цього злочину є оперативний працівник спецпідрозділу ФСБ Балашов (він же Пасєчніков) – його прізвище було опубліковано російськими ЗМІ. Проте ця справа до судового розгляду не дійшла. Балашов безслідно зник, його подальша доля невідома.

У липні 2005 року Олександр Литвиненко у виданні “Chechenpress” опублікував статтю під заголовком “Кремлівський чикатило”, у якій, зокрема, розповів, що путін займався сексом із малолітніми хлопчиками, коли навчався в інституті зовнішньої розвідки КДБ СРСР ім. Андропова, що ледь не коштувало йому службової кар’єри. Як стверджував Литвиненко, чекістам таємно вдалося зафіксувати на відео свого майбутнього шефа, коли він займався педофілією. Матеріали оперативних зйомок зберігалися в архіві Управління внутрішньої служби безпеки ФСБ, допоки їх там не знайшов путін після призначення директором ФСБ.

Після цієї публікації Литвиненка експерти, вивчивши поведінку путіна та її характерні ознаки за багатьма відеоматеріалами, дійшли до висновку про те, що “путін має явні ознаки педофілії”.

Невдовзі, 1 листопада 2006 року Литвиненко був отруєний радіоактивною речовиною – “полонієм-210” – і після тяжких фізичних мук помер 23 листопада в лікарні. Суддя Високого суду Британії Роберт Оуен, який розглядав справу про отруєння Литвиненка, у своєму висновку зазначив, що “офіцер ФСБ РФ Литвиненко публічно неодноразово звинувачував президента Росії Володимира путіна у педофілії, організації терористичних актів, зокрема вибухів

житлових будинків у Буйнакську, Москві, Вологодонську та політичних вбивствах, що допомогло йому стати президентом Росії. У путіна і керівництва ФСБ були мотиви для вбивства Литвиненка” [17].

Виконавцями отруєння Литвиненка суддя визнав “колишнього співробітника спецслужб СРСР і РФ (добре знайомого Литвиненка) Андрія Лугового і бізнесмена Дмитра Ковтуна, які разом прибули до Лондона із “полонієм-210” для отруєння Литвиненка.

Суддя Оуен дійшов висновку: “За отруєнням Литвиненка стоїть “імовірно” директор ФСБ РФ Патрушев (на посаді 1999 – 2008 рр.) і президент Росії Путін, який, “імовірно”, віддав наказ або затвердив операцію ФСБ щодо вбивства Литвиненка” [18].

Психіатри, психологи, фізіологи, фізіоломісти зробили висновок: путін – соціопат, який має явні ознаки шизофренії, педофілії, страждає манією величч; у його поведінці яскраво виражені прояви садизму. Він – мстивий, злопам’ятний, образливий, що є неприпустимо для політика, який займає пост президента країни.

Путіна досить часто називають: “Сталін-Гітлер 21-го століття”. Чого лише варта його заява на засіданні міжнародного дискусійного клубу “Валдай” щодо розв’язання ядерної війни: “А ми (росіяни) будемо жертвами агресії, і ми, як мученики, попадемо в рай, а агресори просто здохнуть, не встигнувши розкаятися”. Присутня на форумі делегація росіян ці слова Путіна зустріла бурхливими оплесками, що засвідчує про повну моральну деградацію нинішнього російського суспільства [19].

21 лютого 2023 року, виступаючи із посланням перед федеральними зборами (парламентом) РФ, путін заявив, що росія припиняє свою участь у договорі про скорочення і обмеження стратегічних наступальних озброєнь, що було сприйнято бурхливими оплесками присутніх. Моральна деградація російської держави-агресора дійшла до краю прірви перед імовірним ядерним апокаліпсом [20].

Очевидно, що це новий етап російської ескалації, спрямований насамперед на США та НАТО. А також черговий раунд ядерного шантажу, який у тій чи іншій мірі завжди

був присутнім упродовж усього повномасштабного вторгнення в Україну.

«Путін не вперше натякає на погрозу застосування ядерної зброї. Наразі він йде ще далі, заявляючи про припинення участі в договорі про стратегічне стримування, який має діяти до 2026 року. За його словами, це означає, що росія фактично може продовжити нарощування ядерного потенціалу, хоча б у рамках угоди – до 1550 стратегічних зарядів та до 700 на кораблях та літаках», – зазначив у коментарі РБК-Україна керівник Центру військово-правових досліджень Олександр Мусієнко [21].

На думку Мусієнка, путін бачить реальне становище на полі бою та розуміє, що може програти, не досягнувши головної мети – захоплення українських територій. Російський президент відчуває невпевненість і вдається до радикальної риторики.

«Потрібно називати речі своїми іменами. Він використовує шантаж як козир, про це говорить його термінологія – не вихід із договору, а призупинення участі. «Не погодитися, я далі вийду з Договору про заборону ядерних випробувань». *Це відверто терористична тактика держави, яка схиляється до терористичних способів ведення переговорів*», – наголосив експерт [22].

Нагадаємо, що Договір про скорочення і обмеження стратегічних наступальних озброєнь СРСР-США (СНО-1), (англ. Strategic Arms Reduction Treaty, START-1), був підписаний 31 липня 1991 р. в Москві під час зустрічі на вищому рівні президентів СРСР і США Михайла Горбачова і Джорджа Буша і набув чинності 5 грудня 1994 р.

Після розпаду СРСР Договір СНО-1 застарів. 23 травня 1992 р. в Лісабоні Росія, Білорусь, Казахстан, Україна і США підписали Лісабонський протокол до договору СНО-1, який набув чинності 5 грудня 1994 р. Протокол фіксує підключення Білорусі, Казахстану і України до договору по СНО і водночас вимагає приєднання їх до договору про нерозповсюдження ядерної зброї.

Термін дії Договору становив 15 років (до 2009 року). За згодою сторін термін міг продовжуватися після закінчення 15 років на подальші 5 років. 6 грудня 2001 року офіційні представники Росії і США заявили, що

їхні країни виконали зобов'язання за договором СНО-1.

Договір між росією і США про подальше скорочення і обмеження стратегічних наступальних озброєнь (Договір СНО-2) підписали президенти Росії Борис Єльцин та США Джордж Буш старший 3 січня 1993 у Москві.

Договір забороняв використання балістичних ракет з головними частинами. Хоча він був ратифікований парламентами обох держав, він так і не набув чинності. У відповідь на вихід 14 червня 2002 США з договору про ПРО від 1972 росія вийшла зі СНО-2. Він був замінений м'якшим договором СНП, підписаним у травні 2002 року.

У 2010 році угоду СНО-3 підписали тодішні президенти США та росії Барак Обама й Дмитрій Медведєв. Договір обмежував сумарну кількість стратегічних наступальних озброєнь в обох країнах. Ішлося про скорочення ядерних боезарядів до 1 550 одиниць, міжконтинентальних балістичних ракет, підводних човнів та важких бомбардувальників – до 700 одиниць.

Договір мав діяти до 4 лютого 2021 року, однак 3 лютого 2021 року Вашингтон і Москва продовжили дію договору ще на 5 років – до 4 лютого 2026 року. Також за цією угодою вперше підлягали скороченню «нерозгорнуті» носії та пускові установки, які не перебувають у бойовій готовності, а використовуються для навчання або випробування і не мають боеголовок.

По суті, саме ця угода, разом з чинним на той час Договором про ліквідацію ракет середньої й малої дальності (РСМД), ухваленим ще у 1987 році, стримувала США та росію від повернення до гонки озброєнь.

У вересні 2014 року Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет заявив: «Серед правителів світу цього, які за фактом хрещення належать до Православної церкви, виявився справжній новий Каїн – не по імені, але по справах – путін. Справи ці свідчать, що цей правитель, як і перший в історії братовбивця Каїн, попав під дію Сатани.

Путін говорить відверту і явну брехню: організовуючи та засилаючи в нашу країну вбивць-найманців, каже про «внутрішній конфлікт», до якого він нібито не причетний; направляючи в Україну підлеглі йому

війська, всюди публічно заявляє, що цих військ немає. Путін називає себе братом для українського народу, але насправді він за ділами своїми істинно став новим Каїном, проливаючи братню кров та брехнею обплутуючи весь світ. У путіна, як в Іуду Іскаріота, ввійшов Сатана..." [23].

У цій статті зазначені долі окремих диктаторів та аналіз норм міжнародного права, законів війни і національного законодавства, які повинні бути застосовані до путіна, щоб припинити його міжнародну терористичну діяльність і розв'язати ним війни, щоб врятувати світ від «божевільного з ядерною кнопкою».

Історія останніх ста років засвідчує, що долі диктаторів, як і їхні характери, дуже подібні, і вони, як правило, закінчують своє життя трагічно.

Тиран комуністичного режиму в СРСР параноїк Йосип Сталін і такий же параноїк-диктатор нацистської Німеччини Адольф Гітлер – нелюди ХХ століття, що розв'язали Другу світову війну. У ній брала участь 61 країна світу (80% населення Землі). Загальні людські втрати склали понад 71 млн. осіб: з них військових – 24,4 млн., мирних жителів – 46,7 млн. осіб.

Прямі людські втрати українського народу у війні – близько 10 млн. осіб. Загальні втрати українців за період війни (1939-1945 рр.) склали 14 млн. осіб, або 33,6% населення України на початок червня 1941 року (41,6 млн. людей). Втрати українців у цій війні є найбільшими, непорівняними з втратами інших країн і народів світу і складають 20,1% від загальносвітових людських втрат, або 33% від загальних втрат СРСР (42 млн.).

Попередники Сталіна – Троцький (Бронштейн) і Ленін (Бланк) після більшовицького перевороту в Росії у жовтні 1917 року за чотири роки організованого ними «червоного терору» і громадянської війни знищили мільйони росіян, українців, білорусів, сотні тисяч православних священнослужителів; зруйнували або перетворили в склади, клуби – православні церкви, храми, собори. Троцький був убитий за наказом Сталіна в 1940 році. На Леніна було вчинено

замах, але він вижив. Щоб захопити владу Сталін отруїв Леніна у 1924 році.

29 квітня 1945 року Гітлер і його коханка Ева Браун повінчалися, а наступного дня покінчили життя самогубством. Фашистський диктатор Італії Беніто Муссоліні (союзник Гітлера) і його коханка Кларетта Петаччі 28 квітня 1945 року були схоплені партизанами і розстріляні. Наступного дня їхні тіла були вивішені на глум натовпу.

Нарком внутрішніх справ СРСР Лаврентій Берія з метою захоплення влади і через боязнь бути розстріляним, як його попередники Ягода і Єжов, на початку березня 1953 року отруїв Сталіна. У грудні того ж року Берія був розстріляний.

Яка подальша доля може очікувати сучасного диктатора путіна – продовжувача злочинів Сталіна-Гітлера?

Путін може повторити долю румунського диктатора Ніколи Чеушеску або лівійського – полковника Муаммара Каддафі, чи іракського – Саддама Хусейна, якщо розпочнеться «російський бунт» – «безглуздий і безпощадний», за визначенням поета Олександра Пушкіна.

Якщо ж путіну пощастить, то його чекає доля югославського диктатора Слободана Мілошевича. Путіна може ліквідувати і його найближче оточення, отруївши як Сталіна або «замочивши в сортирі», щоб зберегти свої мільярдні статки, або хтось із тих, хто має до нього кровну помсту, а таких багато і в Чечні, і в Грузії, і в Сирії, і в Україні.

За дві війни, розв'язані Єльциним і путіним у Чечні, російські війська знищили близько 120 тисяч мирного населення, включаючи понад 15 тисяч дітей, більше 200 тисяч чеченців були поранені й скалічені, майже половина населення республіки стала біженцями. За незалежність Ічкерії загинуло 3 тис. вояків.

Результат воєнної агресії Росії проти Грузії: сотні убитих, тисячі поранених мирних жителів, майже 120 тисяч біженців, окупація Грузії і анексія 20% її території (на територіях самопроголошених квазі-держав Абхазії і Південної Осетії Росія розмістила свої військові бази). У війні з російським агресором загинуло майже 200 грузинських солдатів і офіцерів.

За два з половиною роки від російських бомбових і ракетних ударів у Сирії загинуло понад 7 тисячі мирних мешканців, серед них майже 2 тисячі дітей, знищено десятки шкіл, дитячих садків, лікарень, сотні тисяч сирійців стали біженцями. Проти свого народу уряд Башара Асада, якого підтримує Путін, застосовував хімічну зброю.

У квітні минулого року в метро Петербурга було здійснено теракт. Його жертвами стали 16 осіб, у тому числі й виконавець теракту Акбаржон Джалілов. ФСБ рф повідомила, що затримала організатора теракту Аброра Азімова.

Відповідальність за теракт у Петербурзі взяло на себе терористичне угруповання «Батальйон імама Шаміля», яке пов'язане з «Аль-Каїдою». Угруповання також пригрозило новими терактами. Про це повідомляє SITE Intelligence Group, що займається моніторингом діяльності терористів.

Редактор журналу “Long War Journal” Томас Джослін із посиланням на SITE у своєму Твіттері написав, що вибух був «помстою за дії росії в Сирії, Чечні та Лівії» [24].

Нагадуємо, що 25 грудня 1989 року Чаушеску та його дружина Єлена при спробі втекти з Румунії були арештовані і цього ж дня, за рішенням воєнного трибуналу, розстріляні.

Путіну немає куди тікати, хіба що до Північної Кореї, до такого ж диктатора, як він сам, – Кім Чен Ина.

У квітні 2001 року екс-президент Югославії Мілошевич був арештований і переданий Гаазькому міжнародному трибуналу за вчинення злочинів проти людства, масові убивства тощо. У березні 2006 року Мілошевич помер у в'язниці від серцевого нападу. Професор медицини Андріч Вукашин заявив, що Мілошевича отруїли.

У грудні 2003 року американські військові арештували Саддама Хусейна. 5 листопада 2006 року Вищий кримінальний трибунал Іраку засудив Хусейна до страти через повішання за вчинення воєнних злочинів, злочинів проти людства (те, що вчинив і путін). Хусейна повісили на військовій базі 30 грудня 2006 року.

У лівійського диктатора Муамара Каддафі кінець життя був набагато страшнішим

і трагічнішим. 20 жовтня 2011 року при спробі втекти з країни поранений диктатор був захоплений повстанцями, які над ним вчинили самосуд. Понівечене тіло було виставлено в рефрижераторі для огляду. Згодом був розстріляний і його син Мутассім. Отримавши звістку про знищення диктатора Каддафі, лівійський народ декілька днів радісно святкував цю подію.

Свято буде і у поневоленних народів, коли за вчинені воєнні злочини геноциду путін постане перед Міжнародним воєнним трибуналом у Гаазі та справедливо буде засудженим до довічного ув'язнення.

Відео про страту Чаушеску, Хусейна і Каддафі, які викладені в інтернеті, путіну потрібно дивитися щоденно перед сном. Щоб з ним не трапилося подібного, радимо путіну добровільно подати у відставку, попросити прощення у поневоленних народів росії, України, Грузії, Польщі, Сирії та у народів країн, громадяни яких загинули у літаку МН 17, збитого російськими військовослужбовцями, й добровільно здатися міжнародному правосуддю. Це, можливо, буде єдиним шансом для нього померти своєю смертю та зберегти життя своїх дітей і онуків.

«Ніяких переговорів з путіним. Це очевидно. Він не знає, що таке гідність і чесність. Ми готові до діалогу з росією, але вже з іншим президентом росії. Тільки шлях посилення України і вигнання окупантів з усієї нашої території повертає мир. Саме в Україні вирішується доля демократії у протистоянні з тиранією,» – написав на своїй фейсбук сторінці президент Зеленський після введення в дію рішення РНБО України, яким визнано, що проведення переговорів з воєнним злочинцем, терористом путіним **неможливе** [25].

Американський журнал «Time» назвав президента України Володимира Зеленського та «Дух України» людиною 2022-го року. Про це йдеться у статті, що вийшла 7 грудня 2022 року.

«Незалежно від того, чи битва за Україну сповнює надією чи страхом, Володимир Зеленський зарядив світ так, як ми не бачили десятиліттями», - пояснив свій вибір головний редактор журналу Едвард Фелсенталь.

«Через кілька тижнів після того, як російські бомби почали падати 24 лютого, його рішення не тікати з Києва, а залишитися і згуртувати підтримку, стало доленосним. Від свого першого 40-секундного допису в Instagram 25 лютого 2022 року, який показав, що Кабмін України і громадянське суспільство були непорушними та на своїх місцях, до щоденних промов, які дистанційно виголошувалися в парламентах, Світовому банку та церемонії вручення премії Греммі, президент України був скрізь», – додав Фелсенталь [26].

Раніше, 5 грудня 2022 року, британське видання Financial Times також обрало президента Зеленського людиною року за власною версією. На думку редакції Financial Times, президент України «став втіленням хоробрості та стійкості українського народу» [27].

Здійснюючи коментар щодо визнання Зеленського «Людиною 2022-го року», акцентується увага на визнанні американським журналом «Time» людиною року саме **«ДУХ УКРАЇНИ» – хоробрість, мужність та стійкість Української нації** в боротьбі з ядерним монстром – російською імперією! Саме з цих причин Financial Times і обрала Зеленського як президента України «Людиною року», – йдеться у матеріалі.

При цьому Президент України Володимир Зеленський справедливо зауважив: «Це честь для мене – представляти боротьбу українців і Дух України. Це Дух вільного світу. І зробимо все, щоб наш Дух переміг!» [28].

Філософ Віталій Пономарьов справедливо зазначив: «Затятий спротив українців проти різного етнічного походження навалі кочівників зі Сходу викликав в одних західних європейців захват і спонукав їх підтримати цей опір, натомість інших мешканців Заходу він здивував і навіть роздратував: мовляв, навіщо оборонятись і тим збільшувати число жертв і руйнування?»

І така реакція показала напрямок ціннісного дрейфу Заходу впродовж кількох останніх десятиліть: від свободи – до безпеки («заради миру віддайте наїзнику частину своєї країни»), від гідності – до вигідності (бо «бізнес є бізнес»), від волі – до покори

(бо «гроші люблять тишу»), від цінностей – до інтересів (бо важить лише «прагматична» – і навіть «реальна», – політика), від розвитку – до стабільності («Та дайте ж нам нарешті спокій!»), від настанови «The bad land, but the my land» / «Погана країна, але це моя країна» – до переконання «Ubi bene, ibi patria» / «Де добре, там і батьківщина».

«Отак, розбурюючи деякі звичні для Західної Європи ідеї та уявлення, нинішня війна тим самим надає їй шанс позбутися застарілих стереотипів сприйняття і шаблонів власного мислення, а відтак і дарує їй добру нагоду повернутися до своїх (європейських!) цінностей і водночас виробити нове, сучасне бачення світу, який нині так швидко змінюється. Звісно, якщо вона хоче і надалі залишатися собою», – додав Пономарьов [29].

Проведений аналіз злочинної діяльності тиранів-диктаторів минулого і нинішнього тиранічного військово-політичного керівництва російської держави-терориста та особисто путіна супроти України і світу, скоєних ними воєнних злочинів проти людяності, терору і геноциду української нації як у минулому, так і в сьогоденні, дає підставу стверджувати, що незнищимий дух Української нації у прагненні до свободи і волі, героїчний спротив Українського народу у боротьбі за незалежність та національну самостійну державу – завжди були і залишаються підґрунтям і гарантом нашої Перемоги над московитами-загарбиками, яку ми неодмінно здобудемо у щоденних звитязних битвах.

Література

1. Про Заяву Верховної Ради України щодо визнання російського режиму терористичним, нелегітимності перебування російської федерації в Організації Об'єднаних Націй від 01.12.2022 р. №2787-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2787-20#Text>
2. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2787-20#Text>
3. <https://kolo.news/category/suspilstvo/33380>.
4. <http://kremlin dot ru/events/president/news/70565>
5. <http://kremlin dot ru/events/president/news/70565>

6. <http://kremlin dot ru/events/president/news/70565>
7. <http://kremlin dot ru/events/president/news/70565>
8. <http://kremlin dot ru/events/president/news/70565>
9. <https://isw.pub/UkrWar110622>; <https://isw.pub/PutinNuclearThreats>
10. <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2023/02/21/rem...>
11. <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2023/02/21/rem...>
12. <https://www.youtube.com/watch?v=XazxDeH4JkQ>.
13. Верховна Рада визнала росію державою-агресором. <https://www.pravda.com.ua/news/2015/01/27/7056514/>
14. Генасамблея ООН ухвалила українську резолюцію по Криму, якою Росію визнано державою-окупантом. <https://novynarnia.com/2016/12/19/genasambleya-onn-uhvalila-ukrayinsku-rezolyutsiyu-po-krimu-yakoyu-rosiyu-viznano-derzhavoyu-okupantom>
15. Визнано міжнародним судом: Росія – агресор. <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2121218-viznano-miznarodnim-sudom-rosia-agresor.html>
16. Маккейн: називаймо Путіна тим, ким він є. Він – бандит, убивця і агент КДБ. https://lb.ua/world/2016/12/12/353170_makkeyn_davayte_nazivat_putina.html
17. «Якби не Путін – ми були б живі»: чому регулярно звучать похоронні марші російського генералітету. <https://www.umoloda.kiev.ua/number/3279/188/120976/>
18. <https://www.umoloda.kiev.ua/number/3279/188/120976/>
19. Підлягає ліквідації як Усама бен Ладен. <https://argumentua.com/stati/p-dlyaga-lkv-dats-yak-usama-ben-laden>
20. Путін виступив з посланням перед Федеральними зборами. Що говорив про війну в Україні? <https://expres.online/podrobisi/putin-vistupiv-z-poslanniam-pered-federalnimi-zborami-shcho-govoriv-pro-viynu-v-ukraini>
21. <https://www.rbc.ua/rus/news/derniy-shantazh-shcho-stoyit-prizupinennyam-1676995723.html>
22. <https://www.rbc.ua/rus/news/derniy-shantazh-shcho-stoyit-prizupinennyam-1676995723.html>
23. Патріарх Філарет закликає кремлівського Каїна отямитися. Інакше – прокляття і вічне осудження. <https://blogs.pravda.com.ua/authors/yevstratij/5409e27e09750/>
24. Відповідальність за теракт в Петербурзі взяло угруповання, пов'язане з «Аль-Каїдою». <https://www.pravda.com.ua/news/2017/04/26/7142285/>
25. Президент увів у дію рішення РНБО щодо неможливості переговорів із путіним. <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3585441-prezident-uviv-u-diu-risenna-rnbo-sodonemozlivosti-peregovoriv-iz-putinim.html>
26. Президент Зеленський та дух України стали «Людиною року» за версією журналу Time. <https://ukrainian.voanews.com/a/time-nazvav-zelenskogo-ludynou-roku/6866189.html>
27. Зеленський став людиною року за версією Financial Times. <https://www.slovoidilo.ua/2022/12/05/novyna/polityka/zelenskyj-stav-lyudynoyu-roku-versiyeyu-financial-times>
28. Виступ Володимира Зеленського у Конгресі США. <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3638854-vistup-volodimira-zelenskogo-na-spilnomu-zasidanni-obo-hpalat-kongresu-ssa.html>
29. <https://nv.ua/ukr/opinion/viyna-rosiji-proti-ukrajini-yak-zminilosya-stavlennya-zahodu-do-rosiji-ostanni-novini-50287190.htm>.

Bilas Ivan Hryhorovych, Head of the Chair of Comparative and European Law of the Taras Shevchenko National University of Kyiv, Institute of International Relations. Doctor of Law, Doctor of Historic Sciences, Professor, Honorary Lawyer of Ukraine

In the article, the author traces the fates of individual dictators and analyses the norms of international law, laws of war, and national legislation, which should be applied to putin to stop his international terrorist activities and the wars he unleashed, to save the world from a “madman with a nuclear button.” The history of the last hundred years shows

that dictators' fates, like their characters, are very similar, and they usually end their lives tragically.

Based on the analysis of the criminal activities of the current political leadership of the Moscow aggressor state, the author of the study argues the irreversibility of the punishment for war crimes, crimes against humanity, terror and genocide and that Putin will inevitably appear before the Hague International Military Tribunal and will be justly sentenced to life imprisonment.

History has confirmed more than once that when politics is done soullessly, trampling on moral values, it brings grief and suffering to people in one country. When, in this way, great politics are made for the sake of billions of dollars in wealth and the satisfaction of one's own political ambitions, people's lives can be put to nothing in several neighbouring states.

And when the geopolitics of the powerful of this world enters the arena, they want to redistribute the spheres of political influence, establish a new world order at their discretion, and control over the vital natural resources – world wars begin, a sea of human blood flows, hundreds of thousands, millions, tens of millions human lives are sacrificed. Today's psychopathic Putin threatens the world with nuclear war to satisfy his political ambitions, arguing that he finds it

possible to include the concept of a preventive nuclear strike in the Russian military doctrine.

On the basis of the analysis carried out and the given factual circumstances, the author ascertains the purposeful, deliberate and systematic criminal activities of the current political leadership of the Russian aggressor state against Ukraine and the civilized world, which are carried out in the form of war crimes, crimes against humanity, terror and genocide. To effectively neutralize these international terrorists as soon as possible and to localize the further harmful and irreversible consequences of their criminal activities, the civilized world society should immediately apply against them the irreversibility of punishment, which is determined by the norms of both international and national law.

Keywords: *norms of international law, national legislation, politics, aggressor state, dictator, terror, crimes against humanity, terror and genocide, nuclear blackmail, international terrorists, war crimes, war criminal, terrorist Putin, military tribunal, international responsibility.*

(Далі буде.

Частина друга буде опублікована у журналі «Наше право №2»